

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА.

Видається з 1933 р. № 39 (1532). 16 ГРУДНЯ 1983 РОКУ. Виходить щотижня. Ціна 2 коп.

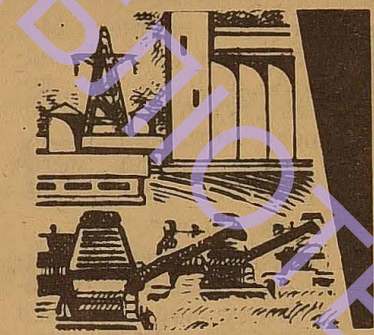
РІШЕННЯ ЧЕРВНЕВОГО (1982р.) ПЛЕНУМУ ЦК КПРС— В ЖИТТЯ!

СТУДЕНТИ БІОФАКУ— ПРОДОВОЛЬЧІЙ ПРОГРАМІ

Дослідження студентів біологічного факультету багатопланові. Проте, серед них особливе місце належить роботам, котрі виконуються в плані Продовольчої програми СРСР. В першу чергу варто вказати на наукові дослідження, присвячені вивченню шляхів створення нових високопродуктивних сортів сільськогосподарських рослин і підвищення продуктивності вже існуючих сортів.

Студенти-фурканти кафедри генетики М. Панчева, О. Андреев, Є. Яковенко та інші беруть активну участь в створенні на кафедрі теоретичних основ гетерозису на модельних об'єктах і вивченню механізмів ядерно-ядерцевих відношень різних сортів пшениць і тритикале, що стає цито-ембріологічним тестом, який дозволяє передбачати продуктивність створюваних нових гібридів сільськогосподарських культур.

На кафедрі ботаніки студенти разом з викладачами вивчають актуальні можливості використання енергобіологічного комплексу Одеської АТЕЦ (атомна тепло-електроцентрально) по вирощуванню зелених і зернових культур. В цьому плані досліджується вплив різної температури ґрунту і повітря, кореневого шару і фотогормонів на фізіолого-біохімічні особливості петрушки, редису, укропу, салату і пшениці. Одержані дані будуть використані і в плані створення рекомендацій, щодо раціонального використання енергетичних відходів тепло-

вих електростанцій. Значна роль відводиться розвитку меліорації. В цьому напрямі студенти-фурканти кафедри мікробіології О. Тімуш, І. Доренко і К. Померанець вивчають стоківі води місць Причорномор'я в плані їх токсичності і мутагенності для визначення придатності їх у зрошувальній практиці. Студенти М. Пушенко, Р. Казарян, В. Буалаван працюють над досить перспективною проблемою— селекцією мікроорганізмів, синтезуючих ферменти і незамінні амінокислоти. Останні стають важливим харчовим фактором.

Ці роботи, що відбивають можливості нової галузі— біотехнології для реалізації завдань Продовольчої програми СРСР, є частиною важливої тематики факультету. Студенти кафедри біохімії досліджують вплив основних антропогенних забруднювачів на промислових молюсків Чорного моря— мідій. Результати цих досліджень запроваджені в практику.

Велику роботу в рамках Продовольчої програми виконують студенти зоологічних кафедр. Так, фурканти кафедри зоології безхребетних О. Кочерженко, Є. Потапов, Т. Демешкіна беруть участь в розробці наукових основ збереження і підвищення природної родючості ґрунту на землях сільськогосподарського користування. Студенти В. Карась та І. Плотник працюють над питаннями захисту сільськогосподарських культур від шкідників. Студенти-фурканти кафедри зоології хребетних вивчають біологію промислових видів тварин і рослинних шкідників.

Студенти кафедри фізіології людини і тварин разом з викладачами розробляють методи ранньої діагностики і попередження мастити у корів.

Результати продовжуваних студентами досліджень оголошені на звітній науковій студентській конференції ОДУ, а також на міжреспубліканській науковій студентській конференції «Біологічно активні речовини і функції біомембран».

Всі ці дослідження свідчать про те, що вся робота нашого факультету і кафедри спрямована на виконання найважливіших завдань, поставлених життям.

С. ПЕТРОВ,
доцент,
науковий керівник
СНТ біофаку.

ЗОВНІШНЮ ПОЛІТИКУ КПРС ПІДТРИМУЄМО І СХВАЛЮЄМО!

Справа миру переможе

Треба зробити все можливе, щоб відвернути ядерну катастрофу. Розбійницькі дії вашінгтонської адміністрації повинні бути засуджені всією прогресивною світовою громадськістю. Загроза третьої світової війни повинна бути відвернена. Така одностайна думка всіх наших студентів і викладачів. Вони докладають всі сили, знання для збереження і зміцнення миру. Ми всі впевнені

в тому, що справа миру переможе.

Л. МИКИТАСЬ,
студентка IV курсу,
істфаку, член КПРС.

Історію назад не повернути

Викладачі нашої кафедри російської мови повністю підтримують Заяву Генерального секретаря ЦК КПРС, голови Президії Верховної Ради СРСР Ю. В. Андропова. Ми обурені позицією урядів ФРН, Англії та Італії, які всупереч волі своїх народів дозволили розмістити на власній території ядерні ракети.

Як і весь радянський народ, ми одностайно заявляємо про свою готовність зробити все для того, щоб міцнів оборонний щит рідної Батьківщини. Натовські заправили мають згадати собі, що немає такої сили, яка

б змогла повернути назад історію. Нехай згадають, чим щоразу закінчувались такі спроби.

Ми— мирні люди. Ми, люди праці, спокійно дивимося в майбутнє, бо знаємо, який твердий характер у нашого радянського народу. На своєму посту ми несемо вахту миру наполегливою працею і гнівно засуджуємо, тавруємо ганьбою безрозсудну політику нинішньої адміністрації США.

М. ЗУБОВ,
викладач кафедри
російської мови.

ПЛАНЕТИ—БЕЗПЕКУ

Не можна без хвилювання читати рядки Заяви Генерального секретаря ЦК КПРС, голови Президії Верховної Ради СРСР товарища Ю. В. Андропова. Я і мої товариші по навчанню палко підтримуємо і схвалюємо практичні заходи, вжиті нашим урядом.

Країни Заходу не захотіли прислухатися до голосу розуму, пішли на перебір волі більшості людей планети. Якою повинна бути відповідь країн соціалістичного табору? Звичайно,— контр-

заходи. Ні за яких обставин не можна допустити переваги блоку НАТО над країнами Варшавського Договору.

Я і всі студенти механіко-математичного факультету переконані, усвідомлюємо, що ядерна війна принесе загибель людству, і тому ми всі гаряче підтримуємо тверду, ясну позицію, висловлену в Заяві Ю. В. Андропова, і сподіваємось, що людський розум переможе загрозу війни.

І. МЕЛЬНИК,
студентка III курсу
мехмату, комсорт курсу.

Напередодні СЕСІЇ

ХОРОШИМ навчанням, змістовним громадським життям відзначається на геолого-географічному факультеті (географічне відділення) IV курс. Активні, принципові комуністи і комсомольці. Курс крацій на факультеті, а група № 3, де найбільше комсомольських та громадських ватажків,— і на курсі. Невгамовним життям живуть такі студенти, як В. Кишинський (комсорт групи), О. Розумов (політсектор, а також художній оформлювач курсової стін-

нівки), О. Савельєв (член курсового комсомольського бюро), І. Шпіклірний (комсорт курсу, лєнінський стипендіат), В. Тригуб (культсектор), відмінники навчання М. Кульов, О. Манус, та інші студенти, чия громадська діяльність далеко виходить за межі групи.

Гуртки художньої самодіяльності, спорт, громадсько-політична практика, систематична самоосвіта, виробнича практика рухають вперед наше багатогранне життя. На багатьох оглядах,

БІЛЬШЕ, НІЖ ЗАПЛАНОВАНО

олімпіадах, конференціях група одержує крацій місця, грамоти, дипломи.

Але успіхи— це зовнішній парадний бік, а здобуваються вони в нелегких творчих буднях. Важко працювати на полі, в будівельному загоні, важко навчатися, штудіювати науки, писати черговий реферат— справжнє лабораторне дослідження, слідкувати за новинами науки, культури. А це ж далеко не все, якщо хочеш бути на рівні з епохою, не стояти в стороні від її великого поступу вперед, чи протиріч. В таких маленьких колективах, як студентська група, доводиться звертати увагу кожного на те, щоб не був байдужим до інших, до спільного життя.

Наші комсомольські збори ставлять питання не тільки про посилення якоїсь ланки в роботі— учбової, науко-

вої, лекційної, чи питання трудової дисципліни, а й про розклад семінарських занять, про роль наставників в слабких групах тощо. Студенти на лекціях про ґрунтознавство не задовольняються лише теоретичною частиною матеріалу: бажано посилувати його і наочно-показовою, зображальною частиною. Бо одних карт вже замало сьогодні. Потрібні і фільми, слайди, живописні панорами тих ґрунтів, про які розповідається в лекції викладача.

А з яким інтересом обговорюють студенти виробничу практику в Забайкаллі! І хвилює їх не тільки прекрасний край (надзвичайно мальовничий, розмаїтий), а й та робота в майбутньому, котра постає тепер перед нами в усьому обсязі, в усій величч. Багатьох мрійників по-

манила вона до себе... Студенти закохані в свою професію, прагнуть віддати їй всі свої сили, знання, здібності. Щоб продовжувати і сьогодні, і завтра справу видатного вченого Докучаєва, сторіччя з дня виходу книги якого— «Російський чорнозем»— ми нещодавно урочисто відзначили. З цієї книги почалась наша наука і практика.

Ми ще на IV курсі, але щодня поспішаємо наблизити своє очікуване майбутнє, що можливе тільки при одній умові: твоє життя повинне вмщати трудовий, ідейний зміст прекрасного світу, в якому живеш і в якому хочеш залишити і свій помітний слід.

О. ШРАМКО,
студент IV курсу ГГФ
(географічне відділення)
староста курсу.

СОЦЗМАГАННЯ. ПІДСУМКИ І ВИСНОВКИ

Професорсько-викладацький склад, співробітники і студенти Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова завершають рік трудовими і творчими успіхами. Підсумки соціалістичного змагання в честь 66-ї річниці Великого Жовтня відомі. Вони були опубліковані в газеті «За наукові кадри» 25 листопада 1983 року.

Аналізуючи стан справ на факультетах, необхідно відзначити хороші результати колективу фізичного факультету (декан Г. Г. Чемересюк, секретар партбюро В. І. Солощенко, голова профбюро Ю. Ф. Ваксман) з основних параметрів учбово-методичної роботи: видання посібників з грифом Мінвузу СРСР, видання методичних посібників, забезпеченість курсів УМКД в політико-виховній роботі — лекції, прочитані студентами стаціонару, робота в гуртожитках, участь студентів в громадсько-корисній праці: обсяг госптем, загальний економічний ефект (2,5 млн. крб.), публікація статей і монографій, захист докторських і кандидатських дисертацій.

Серед гуманітарних факультетів юридичний посідає призове місце, і це вже третій раз з 1981 року (декан Ю. С. Червоний, секретар партбюро Б. А. Пережнюк, голова профбюро А. С. Васильєв). Основні досягнення колективу факультету в учбово-методичній роботі: видання методичних посібників і підручників з грифом Мінвузу СРСР; забезпеченість курсів лекцій ТЗН методичними розробками; забезпеченість курсів лекцій УМКД, робота з випускниками і т. д.; в політико-виховній роботі: лекції, прочитані викладачами і співробітниками НДЧ — 10,75; студенти, охоплені ФГП — 86; в науковій роботі: обсяг госптем — 60 тис. крб., загально-економічний ефект — 321 тис. крб., тобто на кожний затрачений карбованець понад 5 карбованців економії; запровадження в учбовий процес результатів НДР; доповіді на всесоюзних конференціях — 19; нагороди на республіканських (13) і всесоюзних (3) конкурсах; захищені докторська і 4 кандидатські дисертації.

Не набагато від переможця соціалістичного змагання відстає колектив історичного факультету (декан З. В. Першина, секретар партбюро А. К. Ло-

зовський, голова профбюро В. Г. Глібов), де на високому рівні поставлена виробнича діяльність, а особливо політико-виховна робота.

Філологічному факультету необхідно звернути увагу на політико-виховну роботу, а в учбово-методичній роботі акуратніше відноситися до відповідних документів. Це думка не тільки виробничо-масової комісії профкому, але і адміністрації ОДУ.

Серед загальноуніверситетських кафедр призове місце посідає кафедра політекономії (зав. кафедрою А. Г. Лобунець, секретар партгрупи Л. Х. Доленко, профорг А. К. Яковлев) з таких основних параметрів: політико-виховна робота і робота в гуртожитку: зустрічі, присвячені знаменним датам; організація конкурсів студентів в гуртожитках; організовано чотири комсомольських педагога студентами факультету романо-германської філології, надається консультативна і методична допомога студентам — членам педагогів у підготовці доповідей, здійснюється рецензування текстів доповідей. Активно ведеться науково-дослідна робота студентами — діє 11 гуртків; 364 студента брали участь в наукових студентських конференціях. Ефективно проводяться наукові конференції, організовані кафедрою під керівництвом професора М. А. Пільгуя як для співробітників так і для студентів.

Серед наукових підрозділів ОДУ призове місце посідає проблемна лабораторія № 5 (науковий керівник О. В. Богатський, зав. лабораторією Р. М. Захарова, секретар партгрупи В. М. Кирилук, голова профбюро Е. Г. Гурман). В цій лабораторії хороші результати з друкованої продукції (монографія, опубліковано понад 20 наукових статей, добре налагоджена робота з студентами, на високому рівні ведеться політико-виховна робота).

Значних результатів в науко-

вій роботі досягла галузева лабораторія № 1 (науковий керівник В. А. Преснов, зав. лабораторією О. П. Канчуковський, секретар партгрупи О. В. Левіна, голова профбюро Ю. М. Ротнер). Економічний ефект від запровадження НДР складає 1 млн. 700 тис. крб. при обсязі робіт в 960 тис. крб. Добре налагоджена винахідницька діяльність — 17 авторських свідоцтв і 32 заявки на винаходи.

Відстали в соціалістичному змаганні такі наукові підрозділи: ОНДЛ-3, ПНДЛ-1, ПНДЛ-2. Виробничим комісіям, головам профбюро необхідно звернути увагу на запровадження результатів НДР в народне господарство, на винахідництво і публікацію наукових результатів.

Виробнича комісія профкому ОДУ пропонує організаторам змагання на факультетах та інших підрозділах на обговорення інструкцію по підведенню підсумків соціалістичного змагання. В Одеському держуніверситеті результати його підводяться тричі на рік: напередодні 1 Травня, річниці Великого Жовтня і в кінці року. Довідку від підрозділів доцільно подавати в двох екземплярах: I — для експертної комісії, II — для ОЦ. Результати змагання повинні подаватися в профком ОДУ в певний строк (до 5 квітня подаються результати за перший квартал поточного року; до 5 жовтня за I—III квартали; 3—5 січня — за весь минулий календарний рік). Ті, хто не подав результатів в певний строк, відключаються від участі в соціалістичному змаганні.

Попередній аналіз поданих результатів проводиться сумісно з головами профбюро та профорганами, а також представниками адміністрації, з метою подання вірогідних даних підрозділів ОДУ, що змагаються. Після обговорення результатів надаються комісії по підведенню підсумків соціалістичного змагання. Комісія визначає переможців, які затверджуються на спільному засіданні парткому, профкому і доводяться до відома колективу університету наказом ректора.

В ОДУ використовується і матеріальне заохочення переможців соціалістичного змагання. Для них буде виділено 15 процентів путівок в спортивно-оздоровчий табір «Чорноморка» і по 5 місць в кожній екскурсійній подорожі, котру організовує профком.

**Виробничо-масова
комісія профкому ОДУ.**

КАБІНЕТ—ТВОРЧА ЛАБОРАТОРІЯ

Кабинет методики викладання мови і літератури на філологічному факультеті створений нещодавно — в 1979 році. Нині це спеціально обладнане учбово-методичне приміщення, що забезпечує високий ідеологічний і науковий рівень підготовки молодих спеціалістів — майбутніх вчителів середньої школи, виховує інтерес і любов до школи, до вчительської праці, надає методичну допомогу студентам під час проходження педагогічної практики та проведення практичних занять з методики викладання мови і літератури, а також в лекційній і семінарській роботі викладачів факультету, забезпечуючи їх необхідними учбово-наочними посібниками з застосуванням ТЗН.

Кабинет методики обслуговує студентів стаціонару і вечірнього відділення факультету. На спеціальному вступному занятті з методики викладання студенти IV курсу знайомляться з обладнанням та учбовими комплексами навчання, котрі є в кабінеті. Методисти доценти Т. В. Чердиченко, А. А. Жаборюк допомагають студентам в засвоєнні курсу методики викладання і при написанні методичної розробки уроку з літератури та мови.

Під час проведення педагогічної практики студенти і викладачі факультету користуються наявними в кабінеті підручниками, шкільними програмами, методичними посібниками (портрети письменників, діафіль-

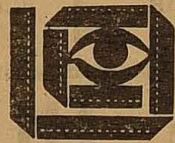
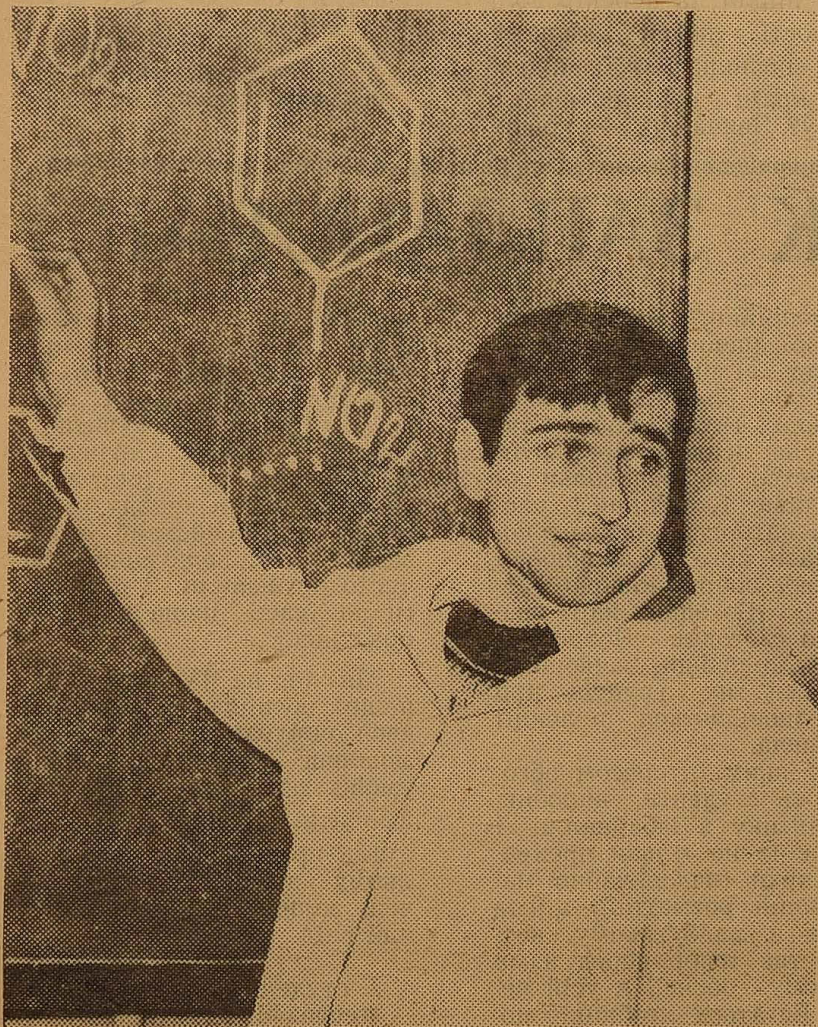
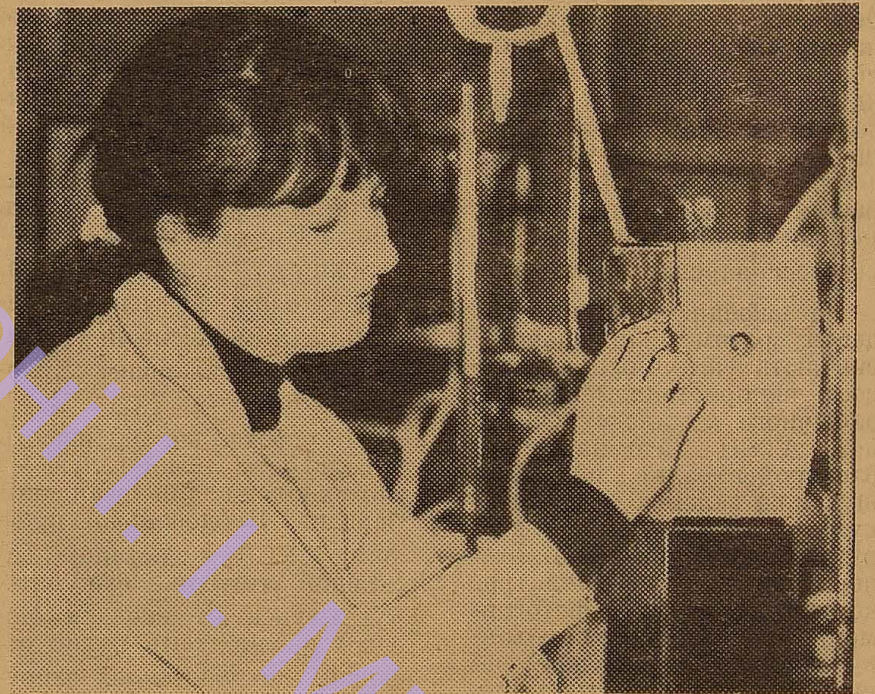
ми, діапозитиви, альбоми з літератури, ілюстрації до художніх творів, фонохрестоматія і т. д.).

В цьому році група студентів-практикантів V курсу російського відділення, котра проходила педагогічну практику в школі № 35, цікаво оформила альбом, висвітлюючи в ньому питання узагальнення передового досвіду. Альбом переданий до нашого кабінету. Слухачка курсів підвищення кваліфікації Р. М. Серебрякова в минулому році подарувала альбом з фотографіями оформлення свого кабінету літератури, котрий одержав премію за краще оформлення.

Наш кабінет методики прагне використовувати досвід роботи кращих кабінетів, чому сприяють зустрічі з учителями на засіданнях наукової групи «Актуальні проблеми методики», постійно підтримує зв'язки з показовим кабінетом літератури школи № 35, керівником якого є заслужений учитель російської мови і літератури Г. С. Савінцева.

В кабінеті проводиться постійна робота по поповненню та оновленню картотеки. Періодично виготовляються таблиці і схеми до занять з методики викладання. Постійно поповнюється книжковий фонд кабінету. Сюди студенти, майбутні вчителі, приходять з великою радістю і бажанням попрацювати, бо це — їхня творча лабораторія.

**І. КУДИМЕНКО,
лаборант
кабінету методики.**

СТУДЕНТИ ІІІ КУРСУ ХІМФАКУ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТКАХ В ЛАБОРАТОРІЇ ОРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ.
На знімках: член бюро комсо-

молу факультету В. Баррицький;
доцент Л. Я. Глинська з студентами А. Падрон (Куба) та

Н. Белякова;
Н. Овчинникова біля рефрактометра.

Фото І. МОСКАЛЕНКА.

СТУДЕНТ. ЙОГО СТАВЛЕННЯ ДО НАВЧАННЯ

Навчально-виховний процес у вузі орієнтований на підготовку молоді до виконання функцій спеціалістів вищої кваліфікації. Причому успіх цього процесу в однаковій мірі залежить як від якості його постановки, так і від ставлення студентів до оволодіння знаннями. Іншими словами, навіть найефективніша організація навчального процесу нічого не дасть, якщо буде пасивність певної частини студентів і ухилення від виконання вузівських вимог. Як же ставлення студентів до свого основного виду трудової діяльності — навчання? Відповідь на це питання дають результати проведеного в ряді інститутів України соціологічного дослідження (здійснено опит більше 500 студентів в 25 академічних групах: по 5 на кожному факультеті і курсі).

Дані дослідження говорять:

— вчаться добре і дається їм це легко — 26 процентів;

— вчаться добре, хоч це їм нелегко — 26;

— вчаться неважно, хоча

взагалі вчитися легко — 39; — вчаться неважно і навчання дається нелегко — 9.

Це показує, що студенти досить об'єктивно оцінюють якість свого навчання: лише 52 проценти вважають, що вчаться добре.

Проте справа не лише в цьому. Цікавий аналіз самого ставлення студентів до навчання. Візьмемо другу групу студентів — тих, хто вчиться добре, хоч навчання дається нелегко.

Очевидно, що наполеглива і повсякденна робота деканатів, партійних і громадських організацій факультетів по організації навчального процесу може приносити досить відчутні плоди, примусити студентів сумлінно ставитися до занять і, відповідно, мати більш високі показники в навчанні. Але ефективність такої роботи на різних факультетах в ряді опитаних вузів не однакова. Тому приведені вище дані не слід повністю порівнювати з загальними показниками факультетів з успішності, оскільки «якісний» склад контингентів студентів різний. Найбільше занепокоєння

викликає наявність у вузах значного процента студентів, які недобросовісно ставляться до навчання, тих, кому вчитися легко, але, хто вчиться неважно. В кожному вузі на різних факультетах ця цифра сягає приблизно 47 процентів, 44, 42, 35, 28 і т. д.

Очевидно, що для подібних молодих людей властива частково сформована ще в школі свого роду «психологія трійки», прагнення вчитися — не навчаючись. Такі студенти особливо небезпечні. Вони впевнені, що навчання на «трійки» не заважає їм стати справжніми спеціалістами, то ж негативно впливають і на товаришів, а також сприяють тому, що з вузу може вийти значна кількість посередніх спеціалістів.

Про недостатньо активне ставлення студентів до навчання говорять і інші дані дослідження. Розглянемо, зокрема, питання про самостійну роботу студентів, використання ними різних матеріалів при підготовці до занять. В цілому, головним джерелом навчальної інфор-

мації для студентів вузів є лекційний матеріал (86 процентів опитаних) і підручники (82). На п'ятому ж курсі лекційний матеріал при підготовці до занять використовують 97 процентів.

В той же час дослідження показало досить слабку активність студентів в самостійній роботі по оволодінню спеціальністю в плані залучення додаткової інформації. Навіть на V курсі лише 9 процентів студентів при підготовці до занять використовують окремі наукові статті і 29 — журнали і книги по спеціальності. На II і III курсах процент таких студентів взагалі дуже малий.

А вже сьогодні важливою функцією вузу стає виховання логіки мислення, вміння користуватися загальними методологічними принципами. Важливо навчити студента не просто завчати стандартні формули і положення, а вміти оперувати знаннями, самостійно поповнювати їх із відповідної літератури, бо без формування прагнення до самоосвіти і навичок допитливості неможливий сучасний спеціаліст.

Активність студентів залежить від організації навчального процесу. А на думку опитаних студентів, тут є певні недоліки. Так, 24 проценти відзначили неповну забезпеченість літературою, навчальними посібниками; 19 — вказали на недостатнє використання викладачами наочних посібників і технічних засобів навчання; 17 — на недоліки в організації практики; 14 — на наявність недосконалого, застарілого обладнання в навчальних лабораторіях і тому подібне. Всі ці причини незадоволеності студентів різними сторонами організації навчального процесу повинні постійно вивчатися ректоратом, парткомом, громадськими організаціями вузів, готувати засоби для їх усунення.

Звичайно, недоліки в організації навчального процесу багато залежать і від ставлення самих студентів до навчання. На це сьогодні необхідно звернути особливу увагу — на поліпшення виховної, роз'яснювальної роботи, ломку стереотипу несумлінного ставлення до оволодіння спеціальністю, на підвищення інтересу молодих людей до наукової і громадської роботи.

В. ПОЛТОРАК.

Щоб самостійні заняття виявились продуктивними, треба раціонально їх планувати. Відомо, що одноманітна робота втомлює швидше, ніж різноманітна, тому не варто всі 4 години займатися одним і тим же. Краще всього готуватися за двома-трьма дисциплінами.

Над матеріалом, який вимагає обдумування, осмислювання, треба працювати по годині-півтори, а то й більше. Справа в тому, що продуктивність будь-якої праці, а

ДЕЯКІ ПОРАДИ

тим більше розумової, не завжди однакова: її крива спочатку підвищується, потім досягає максимуму і падає. Підвищення кривої співпадає з так званим станом впрацьовуваності, коли організм поступово втягується в роботу. Слідом за тим настає найбільш продуктивний період стабільної працездатності. Він може тривати без перерви приблизно 3—4 години.

Щоб стан стійкої працездатності наступив швидше, треба постаратися загальмувати впливаючі на мозок побічні подразники. Це значить: сів вчитися — не балакай, не задивляйся на екран телевізора, не думай про щось стороннє. Кожну годину треба влаштовувати перерву хвилин на 5—10: встати, розім'ятися.

КУТОЧОК РЕЦЕНЗЕНТА

ПРО ТАЛАНОВИТИХ МИТЦІВ

Монографія доцента Одеського державного університету А. Жаборюка «Мистецтво живопису і графіки на Україні в першій половині і середині XIX століття» (Київ—Одеса, «Вища школа», 1983 р., 208 стор. Ціна 1 крб. 90 коп.), як і попередня — про середньовічне образотворче мистецтво на Україні, виникла на основі курсу, що на протязі багатьох років читається для студентів філологічного факультету.

Ця, по суті наукова, методологічна праця, написана досить жвавою емоційною мовою, адже в ній йдеться про творців, певна частина яких майже невідома для нашого сучасника. Звідси й популяризаторський запал автора, який не просто розгортає, а «живописує» панораму мистецького життя, історичного розвитку живопису і графіки в той період на Україні.

Відчуваєш, що автор боляче переживає драматичні долі талановитих митців, вихідців із народу (П. Орлов, Г. Лапченко, І. Шаповаленко). Вони важко торували свій шлях в мистецтво, до визнання, частіше яскраво спалахували кращими творами і швидко забувалися. Хоча жили й творили по-різному, але на їх долі однаково впливали жорстокі соціальні умови.

Автор, по можливості, дає якнайповніші біографічні відомості про них, аналізує кращі роботи, оцінює, класифікує: кожний творець, в більшій чи меншій мірі, має право, і повинен, зайняти в

творчій еволюції української культури середини минулого століття своє почесне місце. Автор, звичайно, використовує дані історіографії, але нібито заново, під власним кутком зору, пристрасно освітлює, komponує той фон умов, в яких жили майстри, виразно ліпить їх творчі обличчя.

А всі вони разом стають живим фоном для ще виразнішого змалювання величної постаті Шевченка — найвидатнішого українського художника першої половини — середини XIX століття, його видатної спадщини. І читається вона з неослабною увагою, бо щедро дарує читачеві естетичні відкриття про минуле нашої культури.

Монографія цінна ще й тим, що дає методологічну основу для читання таких курсів на гуманітарних (а можливо, — і на природничих) факультетах.

А. БОСОВ.

НАВІЩО ПОТРІБНА ШПАРГАЛКА?

Таке питання було задано студентам. Найбільш характерна відповідь: це свого роду довідниковий посібник для необхідних «дрібниць», котрі нерідко забуваються в стані величезного напруження на екзамені. Звідки це напруження? Не вдаючись в тонкощі, можна назвати одну дуже вагому причину — гіпнотичні оцінки.

Що ж таке екзамен взагалі? Відповідь, здавалось би, довго шукати не потрібно: це перевірка знань. І тільки?

Є думка, що екзамен повинен бути творчим уроком, на якому студент не просто викладає свої знання, але і навчається.

Як перетворити екзамен в творчість? Було проведено експеримент. На першій же лекції студентам-другокурсникам було запропоновано завести спеціальні зошити для екзаменів, в які можна записувати і «дрібниці», що легко забуваються, і свої думки з окремих питань курсу, і судження з ряду проблем, звичайно, з вказанням джерела інформації та свого від-

ношення до неї. Було заявлено, що цими зошитами можна буде користуватися на екзамені.

Під час сесії вияснилось, що зошити завели тільки 20 процентів групи. Серед зошитів зустрічались настільки повні роботи з курсу, що, за думкою викладача, вони самі по собі були зараховані на «відмінно».

Ще одна цікава деталь: всім студентам (і тим, хто мав зошити, і тим, у кого їх не було) надавалась можливість прийти на екзамен і поспіяти поруч з екзаменатором, щоб звикнути до його манери вести бесіду. Зарані призначившись до ситуації, маючи про неї певне уявлення, студенти на екзамені вже не зосереджувались тільки на своєму білеті, а чули і відповіді інших.

Потрібен якийсь новий підхід до приймання екзаменів, вважає ряд студентів і вузівських викладачів. Може бути, експеримент, про який тут йшлося, один із варіантів цього нового методу?

Т. КИСЕЛЬОВА.

Завжди Вам раді, Венді

Багато років існує добра традиція. Щороку на англійському відділенні факультету романо-германської філології працюють викладачі з Великобританії. Зокрема, другий раз приїжджає до нас Венді О'Хара. Веселий характер, безпосередність, щирість, прекрасне знання предмету зробили її особливо популярною серед студентів і викладачів.

Венді працює на III курсі, але на її уроках часто можна побачити студентів I, II, IV курсів. Венді нікому не відкаже в допомозі у вивченні англійської мови і щедро ділиться своїми знаннями.

О'Хара не стоїть осторонь від громадського життя університету. Вона бере активну участь в засіданнях англійського мовного клубу, клубу інтернаціональної дружби.

В інтерв'ю з нами Венді сказала, що Одеса стала частиною її серця і вона знову б хотіла сюди повернутись.

Приїжджайте до нас знову, Венді! Завжди вам раді!

М. КАПІТОНОВ,
В. КАЧЕНКО,
студенти I курсу РГФ,
англійське відділення.

Фото авторів.

ЗАВІТАЙТЕ ДО НАС

В учбово-методичному кабінеті історії КПРС щороку самопідготовкою займається понад дві тисячі студентів. Щодня за графіком в кабінеті проводяться індивідуальні консультації викладачів кафедри. На допомогу студентам систематично оформляються книжкові вітрини: «Література до семінарських занять», «Новинки літератури».

Доцентом В. П. Захаровим видана брошура «Самостійна робота студентів над творами класиків марксизму-ленінізму».

Надається допомога студентам також в підборі літератури до курсових і дипломних робіт, до наукових студентських доповідей.

Велика увага кафедрою та учбово-методичним кабінетом приділяється використанню технічних засобів навчання в учбовому процесі. Обладнані дві спеціалізовані аудиторії для читання лекцій і проведення семінарських занять. В цих аудиторіях встановлені кіноапарати «Україна-3», діапроектори, кодоскопи, магнітофони, програвачі.

В кабінеті є 22 хронікально-документальні кінофільми, діафільми і слайди з

усіх тем курсу, набір пластинок з спогадами про В. І. Леніна, про Велику Вітчизняну війну та інші демонстраційні матеріали. На кожний семестр складається графік використання ТЗН в курсі історії КПРС. Працює семінар викладачів по використанню технічних засобів навчання, яким керує технік-лаборант А. К. Юрій.

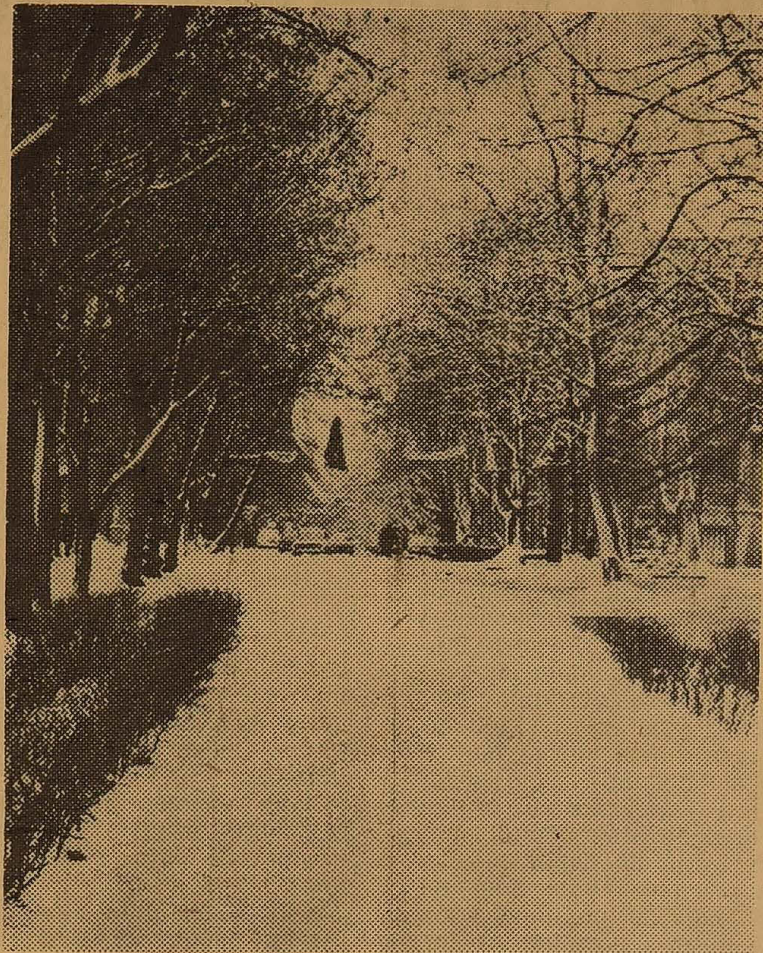
Проте, на жаль, ще не всі викладачі використовують ТЗН на своїх заняттях.

При кафедрі організований військово-патріотичний клуб «Іскра», де регулярно проводяться зустрічі студентів з ветеранами партії, праці, учасниками Великої Вітчизняної війни, передовиками виробництва.

Заслуговує уваги досвід роботи учбово-методичного кабінету по організації міжвузівських семінарів зав. кабінетом суспільних наук і лаборантів по обміну досвідом. Було проведено три таких семінари. Причому в 1982—1983 учбовому році на семінар були запрошені зав. кабінетами кафедр суспільних наук мм. Миколаєва, Ізмаїла, Херсона.

А. ЦИГАНКОВА,
зав. кабінетом
історії КПРС.

фотоконкурс

Одеса. Зима. Вул. Петра Великого.

Фото Л. СЕРПНЕВОГО

ВИСТАВКА ГАВРИЛА ГЛЮКА

В Одеському художньому музеї відкрилась виставка робіт Гаврила Мартиновича Глюка. Ім'я закарпатського художника добре відомо широким колам шанувальників прекрасного.

Тяжким і складним був шлях майстра в дорадянський період. Підмайстер в мебльовій майстерні, підручний робітник на будівництві, учень малювальної школи, студент вищої школи живописного мистецтва в Будапешті.

Нову біографію художника відкриває возз'єднання Бессарабії з СРСР.

В роки Великої Вітчизняної війни Глюк добровольцем іде на фронт. Демобілізувавшись в 1945 році, він повертається до творчості. Охоче і багато працював Гаврило Мартинович в пейзажному жанрі. Образи природи в його пейзажах пробуджують розмаїту гаму почуттів і переживань. Велике місце в його творчості посідає портретний живопис. Чимало зробив художник і в галузі графіки.

Оцінюючи важливі заслуги майстра в розвитку радянського живописного мистецтва, Президія Верховної Ради СРСР в 1960 році нагородила Гаврила Мартиновича Глюка медаллю «За трудову доблесть», а в 1963 р. йому присвоєно звання заслуженого діяча мистецтв УРСР.

В 1963 р. була організована перша персональна виставка картин Глюка. Друга персональна виставка пройшла в 1975 році.

Представлені на третій (нинішній) виставці полотна художника присвячені людині — сучаснику, його думкам і почуттям.

О. САФОНОВА,
науковий співробітник
Одеського
художнього музею.

Редактор В. НІКОЛАЄВ.

Ректорат, партком, профкоми, комітет ЛКСМУ ОДУ та колектив історичного факультету висловлюють глибоке співчуття старшому викладачеві кафедри історії УРСР, історіографії та джерелознавства, кандидату історичних наук Поповій Тетяні Миколаївні з приводу тяжкої втрати — смерті матері.

Ректорат, партком, і профкоми ОДУ висловлюють глибоке співчуття доценту кафедри державного і адміністративного права юридичного факультету Бекерській Декабріні Андріанівні з приводу тяжкої втрати — смерті матері.

ЖИТТЯ І ТЕМНІ ОКУЛЯРИ

Громадськість м. Одеси відзначила 75-річчя з дня народження доктора філологічних наук, професора А. В. Недзвідського. Талановитий вчений є не тільки відмінним педагогом, критиком, театральним рецензентом, журналістом, він ще й пише літературні етюди. Нижче поміщаємо один з них.

Я ніколи не ношу отих темних «світлозахисних» окулярів.

Мабуть тому, що народився на півдні, в Одесі і тому не боюсь сонця, а готовий завжди впиватися ним. Так, як у Ростана: «мы все под полуденным солнцем и с солнцем в крови рождены». І літо для мене — краща доба року, коли не тільки добре відпочивається, а й добре працюється, багато пишеться. Інші чекають для свого творчого піднесення «болдинської осені», а я розкошую, працюючи, влітку. Одне слово, сонця не боюсь і не відхаращуюсь від нього.

Та якось мені все ж подарили оті темні окуляри — і мої домашні умовили вийти на вулицю, натягнувши їх на перенісся. Був справді пекучий, сонячно-сліпучий день.

— Спробуй хоч одного разу. Це ж захисток для очей, а вони в тебе завжди перетомлюються.

От я й вирушив у прогу-

лянку в темних окулярах. Іду по своїй рідній вулиці Пастера, де прожив на той час років п'ятдесят, не менше. Іду по вулиці, де все з давніх-давен знайоме, — і не пізнаю.

Будинки — не ті! Дерев — не ті! Вулиця — не та!

Все набуло якогось незвичайного забарвлення, втратило те розмаїття кольорів, що милувало око на кожному кроці. Все виявилось пофарбоване в одну, невиразно-зеленкувату фарбу.

Проїшов кілька кварталів, не відчуваючи задоволення від своїх спостережень і — блискавично згадав письменників-імпресіоністів, всіх прихильників «чистого мистецтва»! Це ж вони отак дивляться на все навколишнє крізь темні, «світлозахисні» окуляри. Дивляться і не бачать багатобарвної, в безліч відтінків, краси того світу, що буває навколо них. Все постає крізь ті окуляри в запітмененому

ЛІТЕРАТУРНИЙ ЕТЮД

вигляді, все втрачає свої барви.

Рішуче зірвав окуляри, засунув їх у кишеню. Не для мене вони! — прийшов до негайного висновку. Хочу бачити життя таким, яким воно є насправді! Позичи реалізму, реалістичне бачення світу протистоять поетичній імпресіонізму, тим потворним маскам, які вона ліпить замість живих людських облич.

Література художня — поезія, чи проза, чи драматургія — не має права дивитися на життя крізь світлозахисні окуляри, а повинна зображати його у всьому запалі розмаїтті, в усій складності протиріч, пам'ятати, що життя не терпить будь-якого нівелювання, спрощення, підганяння під один еталон.

Геть «світлозахисні» окуляри! Хай буває і красується життя!

А. НЕДЗВІДСЬКИЙ.

ЩО ТАКЕ «К Ц З» ?

В цьому році на історичному факультеті почав роботу «Клуб цікавих зустрічей» («КЦЗ»). В завдання клубу входить організація зустрічей з ветеранами Вітчизняної війни і з Героями та ударниками Соціалістичної праці, з людьми цікавої біографії, з діячами науки, культури, з працівниками органів внутрішніх справ, з представниками дружніх країн, котрі навчаються в учбових закладах нашого міста.

Багато цікавого приносять зустрічі з бувшими співробітниками нашого університету. Нещодавно відбулась зустріч студентів V кур-

су з Самсоном Михайловичем Ковбасюком.

С. М. Ковбасюк народився в 1903 р. в Савранському районі Одеської області в селянській сім'ї. З дитячих років Самсон Михайлович проявляв великий інтерес до науки. Все його життя пов'язане з життям нашого університету.

В наш час Самсон Михайлович став головою Ради ветеранів історичного факультету.

Живу розповідь С. М. Ковбасюка студенти прослухали з величезною увагою.

О. НЕПОТЕНКО,
студентка III курсу істфаку.

Будинок опалюється...

П'ятиповерховий будинок із сонячним опаленням споруджено в новому районі Ізмаїла. Тепло в житло випромінюють радіатори, по яких циркулює вода, нагріта сонцем. Система працює від геліоустановки, розміщеної на даху.

Цікавніше Причорномор'я обране для широкого впровадження геліотехніки не випадково. 260 днів на рік тут — сонячні. Будинки із сонячним опаленням уже є в Одесі. А в селі Болгарка Роздільнянського району під керівництвом київських учених змонтовані і випробувані геліоустановки для обігріву садибних будинків.

сонцем

Вони складаються з касет, зорієнтованих так, щоб сонячне проміння падало на них дві третини світлого дня. У підвалі встановлені бойлери, з яких вода піднімається на дах, де у геліоприймачах нагрівається до температури 70—80 градусів і надходить до батарей опалення, ванн та на кухні.

Застосування геліоустановок для житла окуповується за півтора року.

П. ІВАНІК.

ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24.

ДЗВОНІТЬ:

телефони: міський 23-84-13, внутрішній 841 (з міста 206-841).

«За научные кадры», орган парткома, ректората, профкома и комитета комсомола Одесского государственного университета им. Мечникова. (На украинском языке).

Друк. тип. «Чорноморська комуна» Одеського обкому КП України, вул. Пушкінська, 32. Тираж 1000 прим. Обсяг 0,5 аркуша формату газети «Правда» Зам. № 16302.